

THEMA 2: MAAK HET MEE!

LES 2: Jij hebt rechten!

Je bestudeert de structuur van een tekst op een website. Je denkt na over de betrouwbaarheid van de informatie.

Je hebt rechten.

Wensen zijn nog geen rechten.

Je hebt ook plichten.

Je rechten op papier

Wie zijn wij?

Je hebt rechten

Een mens heeft heel wat nodig om goed te kunnen leven en zich te ontwikkelen. Daarvoor heeft elke mens ook rechten: mensenrechten. Kinderen zijn mensen en hebben daarom ook mensenrechten. Maar kinderen hebben ook andere behoeften dan volwassenen. Zij hebben bijvoorbeeld ook behoefte aan opvoeding en zorg, onderwijs en spel. Daarom noemen we de rechten van mensen die jonger zijn dan 18 jaar kinderrechten. Die rechten zorgen ervoor dat kinderen goed kunnen leven, beschermd worden en dat ze hun mening kunnen zeggen.

Als kind heb je soms het gevoel dat je helemaal geen rechten hebt omdat het uiteindelijk toch de volwassenen zijn die voor jou beslissen, je berispen of je allerlei zaken verbieden. Dat gevoel klopt ook wel een beetje, omdat het precies de volwassenen zijn die voor jouw rechten moeten opkomen en dat komt niet altijd overeen met wat jij zelf zou willen. Maar in al hun beslissingen moeten volwassenen één belangrijke regel naleven: het belang van het kind moet altijd centraal staan. Zo worden jouw rechten uiteindelijk wel gerespecteerd.

[terug naar boven](#)

Wensen zijn nog geen rechten

Rechten hebben betekent dus dat je iets mag doen: je mening zeggen, spelen, dromen, ... Rechten hebben betekent ook dat je gebruik kunt maken van een aantal diensten: de school, de dokter, ... En ten slotte betekent rechten hebben ook dat je moet beschermd worden tegen mishandeling, oorlog, kinderarbeid, ... Maar daarom heb je nog geen recht op alles wat je zou willen. Sommige dingen waar je denkt recht op te hebben zijn eerder wensen: laat opblijven, elk weekend naar een pretpark, nooit meer moeten afwassen, de hele dag door snoepen, niet naar school gaan als je geen zin hebt, ... En wensen kunnen niet altijd uitkomen. Rechten hebben betekent dus niet dat je alles kunt doen en krijgen wat je maar wilt.

[terug naar boven](#)

Je hebt ook plichten

Mensenrechten en kinderrechten zijn gelijk voor alle kinderen en volwassenen. Dus, als jij rechten hebt, betekent dat ook dat andere kinderen en volwassenen ook die rechten hebben en dat je rekening moet houden met de rechten van anderen. Elk kind heeft dus samen met zijn rechten ook plichten. Als kind heb je bijvoorbeeld recht op een eigen mening, maar dat geeft je niet het recht om onbeleefd te worden tegen je ouders of je leerkracht. Zo heb je bijvoorbeeld ook recht om beschermd te worden tegen kinderarbeid, maar dat ontslaat je niet van de plicht om een handje mee te helpen in het huishouden.

[terug naar boven](#)

Je rechten op papier

Om gebruik te kunnen maken van rechten, moeten ze op papier staan en moeten de volwassenen ze goedkeuren. Daarom werden alle kinderrechten samengebracht in één tekst: het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind. België heeft dat Verdrag goedgekeurd. Dat betekent dat de politici in ons land er nu voor moeten zorgen dat alle kinderen die hier wonen, krijgen waar ze recht op hebben. Maar ook andere volwassenen, zoals bijvoorbeeld ouders, leraars, dokters, ... moeten ervoor zorgen dat ze het Verdrag naleven. Als je het Verdrag zou lezen, zou je snel merken dat het niet zo gemakkelijk is om het te verstaan. Dat komt omdat het vooral geschreven is voor volwassenen en dus met veel moeilijke woorden. Wij leggen je daarom uit wat er in het Verdrag staat, zodat ook jij weet [wat je rechten zijn](#). Als je dat niet weet, zou je er ook niets mee kunnen doen. Een belangrijk recht van kinderen is dat zij recht hebben om hun mening te geven. En toch werd aan kinderen zelf niets gevraagd toen ze de rechten van kinderen hebben opgeschreven. Dat was eigenlijk niet zo'n goed begin. Maar het Verdrag zelf, dat is wel oké!

[terug naar boven](#)

Wie zijn wij?

Wij zijn het Kinderrechtencommissariaat. Dat woord klinkt misschien streng. Alsof het iets met de politie te maken heeft. Dat is helemaal niet zo. Want wij zijn er speciaal voor jou: om jouw rechten te helpen verdedigen.

[terug naar boven](#)

Om te weten of een tekst betrouwbaar is, moet je de informatie controleren. Dat kun je doen door andere informatiebronnen te raadplegen.

Je bent nog geen 18 jaar? Je wilt meer weten over je rechten? Je wilt iets met je rechten doen? Dan kun je terecht bij het Kinderrechtencommissariaat. Ga maar snel een kijkje nemen op www.kinderrechten.be.

LES 3: KNT (Kinderen Natuurlijk Toegelaten)

Je leert vier verschillende gedichten over de kinderrechten kennen. Je gaat na hoe dichters op verschillende manieren met taal spelen. Je denkt na over jouw eigen mening over een gedicht.

Leuke school

De tweede dag lag mijn lunch
als beleg tussen bladzijde 13 en 14
van mijn nieuw wiskundeboek.
Toen kreeg ik bezoek van een
kippenpoot in mijn jaszak.
Een dag later wapperde mijn turnpak
aan een tak. Op de wc
kreeg ik een douche mee.
Daarna was mijn voorwiel vermist.
Ook genoot elke klasgenoot
van een stukje van mijn meetlat.
Thuis vroeg ma: "Leuke school?"
"O ja, echte grapjassen, ma!"

*Uit: Alleen aan zee is de kust veilig,
Daniel Billiet, Bakermat, 1993*

Blijfe sitte

Blijfe sitte ken ik nie
je kun nie alles kenne
aan stiltesitte wen ik nie
ik ben wel goet in renne
ik ren de heele sooi vobbij
ik ben een super snelle
nou en daffin ik mooi vammij
maar ja ik kennie telle
en ik ken ook nie sgrijfe ik
ik sal wel sitte blijve ik.

*Uit: Ozo heppie en andere versjes,
Joke van Leeuwen, Querido, 2000*

Voor de klas

Ik wou dat ik een slak was
dan kroop ik in mijn huisje weg
een wandelende tak was
onzichtbaar in een kale heg
ik wou dat ik behang was
bij het plafond daar bovenaan
maar liever nog niet bang was
om dadelijk voor de klas te staan.

*Uit: Een propje in mijn gezicht,
Bas Rompa, Infodok, 1989*

Hoge nood

Help, dit is vervelend,
want ik zit nog maar net.
We hebben nu dictee
en ik mag niet naar het toilet.
Hoe moet dat, ik moet nodig
we zijn pas bij zin twee:
de burgemeester heeft gezegd
ik moet naar de wc!
Ik steek mijn vinger op hoor,
ik doe het in mijn broek.
Nee, Karin nu geen vragen
het stond allemaal in je boek.
Ja, hallo, dit toch niet hoor,
ik klap nog zo meteen.
Ik ga, ik moet echt nodig
dan krijg ik maar een een.
Karin, blijf eens zitten
waar ga je nou naartoe?
Ja, u mag drie keer raden
ik doe het in mijn broeoeoeo...

*Uit: Even blijven zitten,
Frank Eerhart, Stichting Plint, 1980*

LES 6: Gezellig thuis

Je zoekt de verschillende lijnen in een verhaal en denkt na over de gebeurtenissen en de hoofdpersonages.

Het fragment op de volgende bladzijde komt uit de verzamelbundel 'Het recht van de banaan is krom'. Volgende informatie vind je op de achterflap.

Het recht van de banaan is krom

TWAALF NIEUWE VERHALEN OMTRENT KINDERRECHTEN.
TWAALF MAAL ANDERS.

De moeder van Dick wil haar mooie zontje absoluut als fotomodel zien slagen.

Lieve Loppa maakt de hele wereld anders door haar sprookjesachtige trui.

Nils wil een wolk als huisdier.

In een grote kist ontsnapt het kind J-7 uit een afschuwelijke kinderboerderij.

Of misschien herken je iets bij het lezen over dat werkkamp waar kinderen onvoorstelbare hoeveelheden huiswerk moeten afleveren?

Eindelijk is iedereen ervan overtuigd dat kinderen heel duidelijk hun rechten moeten kennen. De leukste en indringendste manier om dit aan de weet te komen is verhalen lezen over kinderrechten. Dit boek biedt een unieke kans om in de huid van jongeren te kruipen en zo te ervaren wat kinderrechten zijn.

Met juwelige tekeningen van MARJOLEIN POTTIE.

EDDY C. BERTIN - DANIEL BILLIET

GREET BILSEN - LOT VANDEKEYBUS - GIL VANDER HEYDEN

WIM HOFMAN - SIMONE KRAMER - SINE VAN MOL - INGRID DE RYCK

KEES SPIERING - KATHLEEN VEREecken

DETTY VERREYDT - EVA DE WILDE

Vanaf 9 jaar

BAKERMAT

NUGI 241

unicef

ISBN 90 5461 181 2

ISBN 90-5461-181-2

9 789054 611813

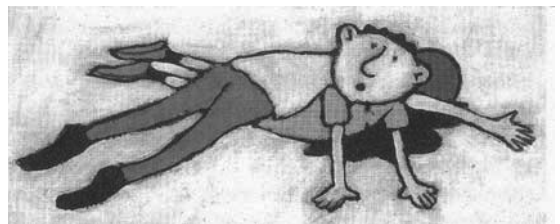
De patrouillewagen stopt voor huis nummer 96. De zwaailichten en de sirene zijn niet in gebruik, dat was de moeite niet. Agent Molder Hendrix meldt hun aankomst aan de centrale, ontdoet zich van de veiligheidsgordel en hijst zijn logge 1,88 meter uit de auto. Agent Wilfried Vandeputte, die aan het stuur zit, trekt de sleutel uit het contact en wurmt zijn dikke buik met enige moeite vanachter het stuur. Hij werpt een blik op huis nummer 96, een doodgewoon rijhuis, driedelige witgeverfde poort waarin een deur zonder raampje, rechts daarvan een groot raam met gevallen rolluik. Wit zoals de poort en de deur. Een vage glimp van blauwachtig flikkerend licht is net zichtbaar vanonder het rolluik. Agent Vandeputte kijkt omhoog: twee vensters naast elkaar, twee bovenkamers dus, geen rolluiken, witte gordijnen, niet helemaal dichtgetrokken. Daarboven nog een uitstulping van een kleine kamer onder de pannen, geen gordijnen, en nergens enig licht. Een slapend huis in een rustige buurt van de voorstad. Breed voetpad, dat wel eens mocht heraangelegd worden, hier en daar zijn de stenen verzakt. Voor elk huis staat een rampzalig ogende poging van wat eens een boom wenst te worden. Agent Vandeputte kijkt op zijn polshorloge: 22:13. Hij werpt een vragende blik op zijn collega. Agent Hendrix trekt zijn buikriem wat op, en schokschoudert. "Zal weer een klusje van niks worden, wat ik je zeg", broemt hij. "Stom echtelijk dispuut of zoiets. Daarvoor moeten wij hierheen, naar deze afgelegen buurt, en dat een half uur voor onze dienst eropzit." "De 101-oproep meldde uitdrukkelijk 'VREEMDE EN VERDACHTE GELUIDEN', en zoiets moet nagetrokken worden", zegt agent Vandeputte. "Ik heb de indruk dat die kuur van jou niet veel uithaalt, je pens hangt nog altijd over je wapenriem." Agent Hendrix knort. "Het is mijn pens, en die hang ik waar ik wil. Kijk jij maar naar je eigen bierbuik.

Maar we verdoen onze tijd. Laten we dit klusje maar afronden en aanbellen." Een brede straal fel licht valt plots op hen zodat ze even met hun ogen moeten knipperen. De deur van huis nummer 94, links van het geviseerde huis, gaat open en een kleine, magere man verschijnt in de deuropening.

60 RivÄc, komier, roep de man die zich noem mijn vader. Wat beteeken deze punten in je rapor?
Ik ga bij de man die zich noem mijn vader. Hij is niet mijn vader echt. Mijn vader echt heet Janec. Ik was bij mijn vader echt, bij mijn Janec, lang voorbij. Ik mocht hem spreek met Janec, niet vader of papa, gewoon Janec. Zoals ik en gij. RivÄc en Janec, samen als een,

70 mijn vader echt en ik. Tot de soldaat kwamen en ons op een hoop stelden, mijn vrienden Zcavez en Rej en Jarcyk, en hun vaders en moeders echt. Allemaal samen op het plein bij de

75 witte muur met al de zwarte en rode vlekken op, en de gaten in de muur. Dan kom het onweer, de donder, maar niet als de donder echt, maar rakketaketak, en bang en pang door mekaar, knal en boem maar het luidst zijn de kreten.

RivÄc, waar zit je verdomme? Stem van man die zich mijn vader noemt, en die mij roep, en ik ga. Om te horen wat beteeken punten in deze rapor.

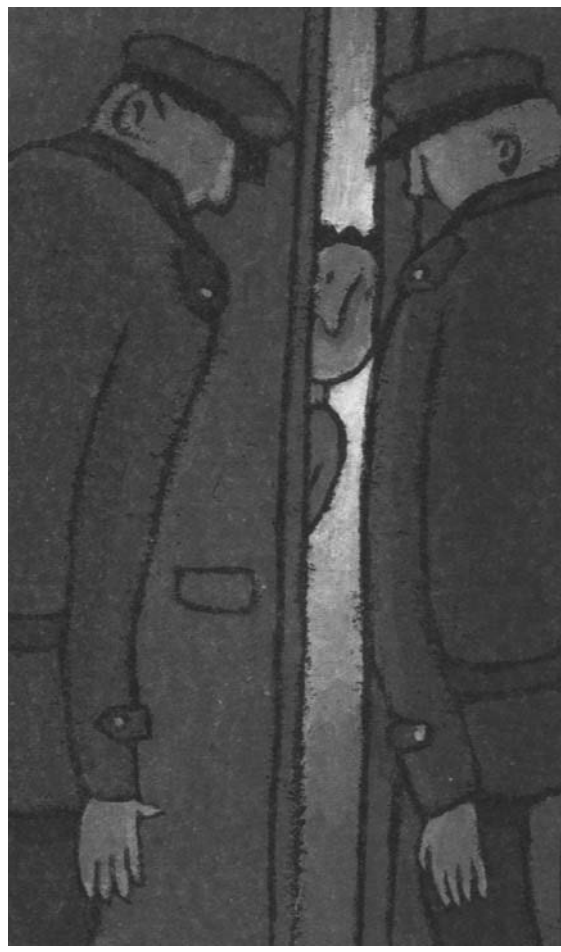
85 Louis, naam van de man die zich mijn vader noem, maar ik mag niet zeg Louis. Let hierop, ik heb genoteer zijn naam en kan die schrijf heel goed:

90 Louis Louis Louis, niet Loeies zoals ik schrijf vroeger maar Louis zoals dat moet. Louis is boos op mij vanwege punten in rapor.

Wat beteeken deze punten? Onder het
 95 klasgemiddel voor taal? zegt Louis. Jij
 ben bij ons al zo lang, jij kunt schrijf
 zonder fout.
 Nee, hij zeg niet jij kunt schrijf zonder
 fout. Hij zeg jij kunt schrijven zonder
 100 fouten. Dat is belangrijk. Ik moet dat
 onthou vooral als ik schrijf in dit dag-
 boek. Ik kan schrijven zonder fouten.
 Maar dat gaat niet zo goed op school.
 Ik doe mijn best. Mijn vader echt,
 105 Janec, altijd zeg je moet doen het best
 dat je kan. Dat doe ik. Ik doe mijn best.
 Maar dat is niet gemakkelijke. Deze taal
 is zo anders, zo vreemd. Ik wil graag
 haal veel goede punt op mijn rapor.
 110 Nee, niet goed, raport niet goed. Is rap-
 por. Ja, nee, raport? Rappor? Ik weet het
 niet meer. Ik ben dom. Dat zeggen ze
 allemaal. Domme Kroaat, zeggen ze,
 domme RivÄc.

115 Agent Hendrix vraagt: "Bent u het die
 de 101 opgeroepen heeft, meneer?"
 De kortgestuikte man komt naar voren.
 Zakenman, wit hemd, fletse das,
 neutraal kostuum van dure snit. "Ja,
 120 dat ben ik. Ik hoorde heel vreemde
 geluiden hiernaast, en ik dacht dat
 het mijn plicht was om ..."
 "Welke geluiden precies, meneer ...?"
 "VEERDERS, FIRMA VEERDERS EN
 125 ZONEN, PVBA. Ik weet niet precies wat
 voor soort geluiden ik ze kan noemen.
 Gewoon ... vreemd."
 "Vreemd genoeg om de 101 op te
 roepen? Gewoon omwille van deze
 130 geluiden of is er een andere reden?"
 "Moeilijk te zeggen. Heel de situatie is
 wat vreemd. Ik ben hier vaak tot heel
 laat, na sluitingstijd van de firma, als
 mijn bedienden naar huis zijn. Ik ben
 135 een workaholic. Tenslotte is het mijn
 firma. Ik ben hier dus heel de dag. En
 hiernaast.
 Nou ja, het is een al wat ouder koppel,
 en een jongen. Een geadopteerde zoon,
 140 denk ik. Slavisch type, Hongaars of
 Tsjechisch of Bosnisch of zoiets. Jaar
 of veertien. Ik heb feitelijk nooit
 problemen gehad met de burens,

145 een rustig, evenwichtig gezin. Behalve
 dat ze hun tv wel eens wat stiller
 mochten zetten. Ook nu niet bepaald
 het soort mensen van een cultureel
 niveau waarmee ik mij normaliter
 associeer."
 150 Agent Vandeputte zucht in zichzelf.
 "Misschien kan u terzake komen,
 meneer Veerders? Hebt u een specifieke
 klacht in te dienen of tenminste een
 fatsoenlijke reden waarvoor u ons hebt
 155 opgeroepen?"

Meer lezen?
Gezellig thuis, Eddy C. Bertin
 Het kortverhaal maakt deel uit van de
 verhalenbundel *Het recht van de banaan is
 krom*, samengesteld door Daniel Billiet,
 uitgegeven bij Bakermat.

LES 8: De krant kopt ...

Je kruipt in de huid van een journalist en je schrijft een nieuwsbericht over de gebeurtenissen uit het verhaal 'Gezellig thuis'.

Drama

Kleuter zet huis in brand

Luik • Bij een brand in een huis in Luik stierven 2 kinderen. Een kleuter stak de brand aan met een aansteker. Het kind was nog maar 5 jaar.

Heel vroeg 's morgens kreeg de brandweer van Luik een oproep. Een huis aan de rand van Luik stond in brand. Daar vond de brandweer een vrouw en 4 kinderen op straat. Ze konden op tijd vluchten voor de vlammen.

Dochter

Twee andere kinderen waren nog binnen. De brand was snel geblust. De brandweer vond de lijken van 2 meisjes in bed. Ze waren maar 6 en 7 jaar oud. Het waren de dochter van de vrouw en haar vriendinnetje.

Aansteker

In de slaapkamer van de meisjes werd een aansteker gevonden. Eén van de andere kinderen had daarmee de matras in brand gestoken. Dat gaf het kind achteraf toe.

Het gaat om een jongetje van 5 jaar. Hij probeerde al eens eerder brand te stichten.

‘Niet leuk’

Het jongetje was geen familie. De vrouw paste op hem en andere kinderen uit de buurt. Ze bleven dan ook vaak bij haar slapen. De jongen verloor een tijdje geleden zijn vader. Mogelijk kon hij die klap niet verwerken. Hij had zelf een andere uitleg. “Ik vond haar niet zo leuk”, zei hij over het dochtertje van de vrouw. (L.B.)

Vrij naar: *Wablieft*, 2 februari 2004

Een journalist probeert in een verslag altijd de volgende vragen te beantwoorden:

- Wat is er gebeurd?
- Wie waren erbij?
- Waar gebeurde het?
- Wanneer gebeurde het?
- Waarom gebeurde het?

Deze vragen noemen we ook de 5 W's. Een goed nieuwsbericht geeft daarnaast ook een antwoord op de vraag:

- Hoe gebeurde het?